

KATEDRÁLNY INFOLIST

14. - 20.2.2011

Liturgický kalendár:

Pondelok	14.2.	Sv. Cyrila, mnícha, a sv. Metoda, biskupa	<i>Spomienka</i>
Štvrtok	17.2.	Siedmich svätých zakladateľov rehole Služobníkov Panny Márie	<i>Lub. spom.</i>
Nedeľa	20.2.	7. NEDEĽA V OBDOBÍ „CEZ ROK“	

Oznam SKCH

Slovenská katolícka charita poslala plagát, na ktorom je vyúčtovanie zbierok na Haity a povodne. Tam môžu všetci, najmä tí, ktorí prispeli, vidieť, ako s ich financiami SKCH naložila. Tento plagát nájdete na našej nástenke.

Spievaná adorácia

V utorok od 17.⁰⁰ hod. bude spievaná adorácia mladých.

Sv. omša do SRo

Budúcu nedeľu bude sv. omša o 9.³⁰ vysielaná Slovenským rozhlasom. Hlavným celebrantom bude diecézny biskup, Mons. Rudolf Baláž.

ŽIVOT VO FARNOSTI

- Od marca začneme prípravu na sviatosť birmovania v našej farnosti. Vyplnenú prihlášku treba priniesť na farský úrad do konca februára. Tlačivá nájdete za lavicami.

SVÄTÁ OMŠA (22.)

LITURGICKÉ SLÁVENIE EUCHARISTIE (5. časť)

PRIEBEH SLÁVENIA (4.)

Minulý týždeň sme začali preberať **úvodné obrady** svätej omše.

Konkrétne časti: sprievod k oltáru a úvodný spev.

Dnes si preberieme uctenie oltára, prežehnanie sa a pozdrav.

Uctenie oltára

Keď (kňaz s asistenciou) prídu k oltáru, všetci mu vzdajú patričnú úctu, a to hlbokým úklonom, alebo - ak je na oltári svätostánok s najsvätejšou Sviatosťou - pokľaknutím. Ak sa v sprievode nesie kríž, postaví sa vedľa oltára alebo na iné vhodné miesto. Svietniky, ktoré niesli posluhujúci, sa umiestnia vedľa oltára alebo na stolík. Evanjeliár sa kladie na oltár."

Kňaz na znak úcty **pobozká oltár**.

Takisto pobozká oltár aj diakon (ak je), a to súčasne s celebrantom. Ak je koncelebrácia, oltár pobozkajú všetci koncelebranti (dvaja a dvaja a napokon hlavný celebrant).

Podľa nového misála sa oltár pobozká iba dva razy: na začiatku a na konci sv. omše. (Okrem toho tretí bozk patrí evanjeliáru resp. lekciónáru na mieste, kde sa čítalo evanjelium.) V misáli Pia V. sa oltár pobozkal desať ráz. Spôsobila to stredoveká nábožnosť, ktorá rada rozmnožovala a kumulovala znaky a modlitby, a okrem toho aj stredoveký výklad bozku a bozku Krista, ktorý dáva svojej neveste Cirkvi.

Pri terajšej obnove misála a pri výklade bozku oltára vidíme, že menej je viac. Treba, aby vynikol vlastný zmysel jednotlivých častí. Preto treba vynechať to, čo sa postupom času zdvojilo, alebo menej vhodne pridalo.

Úcta k oltáru sa prejavuje aj v **incenzácii oltára**.

Do Druhého vatikánskeho koncilu bola incenzácia oltára povinná pri slávnostných svätých omšiach. Nový misál to nenariaďuje, ale dáva možnosť použiť incenz nielen pri slávnostných omšiach, ale aj pri ostatných.

Prvé stopy incenzácie oltára nachádzame v 10. storočí. V starorímskej liturgii sa kadidlo nepoužívalo, pretože ho používali pohania pri uctievaní božstiev. Pri prenasledovaní kresťanov nútili Kristových vyznávačov sypať tymian do rozpaleného kadidla na znak odpadu od kresťanskej viery. No už v Starom zákone bolo kadidlo, jeho stúpajúci dym, symbolom modlitby. V chráme stál zlatý oltár, na ktorom sa kadidlo spaľovalo ráno i večer ako obeta chvály. To bola kadidlová obeta (Ex 30,1-8).

No na Východe kresťania používali kadidlo už v 4. storočí.

Podľa misála Pia V. celebrant pri slávnostnej omši trikrát nasypal tymian do kadidelnice a požehnal ho slovami: *Ab illo benedicaris, in cuius honore cremaberis. Amen.* (Nech ťa požehná ten, na ktorého počesť zhoríš. Amen.) A urobil znak kríža. Potom incenzoval rozličné časti oltára až 25. pohybmi. Napokon celebranta incenzoval diakon. Teraz už nie je predpísaný počet pohybov s kadidelnicou (a kňaz požehnáva kadidlo bez slov, iba znakom kríža). Oltár incenzuje dookola a keď príde pred oltárny kríž, ten incenzuje osobitne.

Prežehnanie sa a pozdrav

Po úvodnom speve a uctení oltára kňaz ide k sedadlu (aj asistujúci idú na svoje miesta) a spolu s veriacimi sa prežehná. Kňaz obrátený k ľudu povie: *V mene Otca i Syna i Ducha Svätého.* Ľud odpovie: *Amen.*

Prežehnanie sa má dvojaky význam: je krátkym vyznaním viery a symbolom viery nášho krstu. Slovami a znakom kríža s aklamáciou *Amen* vyznávame, že Eucharistiu chceme sláviť ako veriaci a ako členovia cirkevného spoločenstva, do ktorého patríme prostredníctvom krstu, keď sme boli pokrstení v mene trojjediného Boha. Na omšu sa schádzame teda nie vo svojom mene, ale v mene trojjediného Boha.

Zhromaždenie veriacich nie je zhromaždením, ako sú iné zhromaždenia ľudu. Je to zhromaždenie viery, zhromaždenie kresťanov okolo Pánovho oltára. Iste, je zvykom pozdraviť prítomných, ktorí sa zídu na nejakom zhromaždení, ale pozdrav na začiatku omše má celkom osobitný charakter. Úcta prejavená oltáru a pozdrav naznačujú cieľ a hlavný bod zhromaždenia: príchod Pána a Spasiteľa pod eucharistickými spôsobmi.

Kristus je skutočne - aj keď duchovne - čiže svojím Duchom prítomný v zhromaždení zídenom v jeho mene. Presne tak, ako to prisľúbil: *Kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi* (Mt 18, 20). To je prvý stupeň Kristovej prítomnosti uprostred svojho ľudu. Preto kňaz pozdravom oznamuje zhromaždenému ľudu Pánovu prítomnosť.

Pozdrav je predzvesťou Pánovho požehnania, ktorý volá svoj ľud na slávenie Eucharistie a dáva pokoj a milosť.

Slová pozdravu sú z Písma. Teda sú inšpirované. A tak prvé slovo v omši je Božie, nie ľudské slovo. V pozdrave teda nie je slovo celebranta, akoby sa sám prihovárал vo svojom mene zhromaždenému ľudu, ale je to slovo samého Boha. V pozdrave sa zhromaždené spoločenstvo stáva prítomným pred Pánom. Formula pozdravu prednesená kňazom a odpoveď veriacich vyjavujú hneď na začiatku dialogickú štruktúru svätej omše. V pozdrave a v odpovedi veriacich sa uskutočňuje tajomstvo zhromaždenej Cirkvi.

Omšový misál uvádza tri formuly na výber:

1. formula: *Milosť nášho Pána Ježiša Krista a láska Boha Otca i spoločenstvo Duchu Svätého nech je s vami všetkými.* Týmto pozdravom zakončuje apoštol Pavol svoj druhý list Korint'anom (13, 13). Ako trinitárna (trojičná) formula sa dobre spája s prežehnaním sa.

Odpovedáme na ňu: *I s duchom tvojím (Et cum spiritu tuo).*

2. formula má tiež biblický pôvod. Jej znenie: *Milosť vám a pokoj od Boha nášho Otca, i od Pána Ježiša Krista* sa nachádza na začiatku Pavlových listov k Rimanom a Prvého a Druhého listu Korint'anom.

Odpovedáme na ňu: *Nech je zvelebený Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista.*

3. formula je tradičná: *Pán s vami* (biskup tu hovorí: *Pokoj s vami*). Tento pozdrav má takisto biblický pôvod. U sv. Lukáša čítame: "Zdravas', milosti plná, Pán s tebou" (1, 28). S takýmto pozdravom sa zriedkavejšie stretávame v Starom zákone, zväčša sa nachádza v prorockých a mesiášskych textoch.

Odpovedáme na ňu: *I s duchom tvojím.*

V pozdrave *Pokoj s vami*, ktorý používali biskupi už oddávna, máme veľkonočný pozdrav vzkrieseného Pána. Pán Ježiš tak pozdravil apoštolov, keď sa im zjavil po svojom zmŕtvychvstaní. Tento pozdrav nie je nijako v protiklade s pozdravom Pán s vami. V oboch prípadoch ide o Pána a o jeho spásanosnú prítomnosť.

(Pokračovanie nabudúce)